

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

**Delegatura w Lublinie
20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 743-77-30, 532-54-48
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl**

za p.o.
Lublin, dnia 15 grudnia 2010 r.

RLU – 61-19/10/BP

DECYZJA RLU Nr 29/2010

I.

Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 roku (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy i § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko **Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu Jana Pawła II z siedzibą w Lublinie**, Al. Raclawickie 14,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie w § 8 Uchwały Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne w odniesieniu do: studentów studiów niestacjonarnych (w tym niestacjonarnych studiów doktoranckich), studentów odbywających studia w języku obcym, studentów biorących udział w zajęciach nieobjętych programem studiów na danym kierunku i studentów studiów podyplomowych oraz kursów kształcących, postanowienia o treści:

„1. W przypadku nieuiszczenia opłaty lub jednej z jej rat w terminie albo wniesienia opłaty w niepełnej wysokości dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów. 2. W przypadku skreślenia studenta z przyczyn, o których mowa w ust. 1, wniesiona opłata nie podlega zwrotowi”,

które jest tożsame z postanowieniem uznanym za niedozwolone postanowienie umowne i wpisanym do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

II.

Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 roku (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy i § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko **Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu Jana Pawła II z siedzibą w Lublinie**, Al. Raławickie 14,

– **działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:**

uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, polegającą na bezprawnym pobieraniu opłat na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologia,

co prowadzi do naruszenia art. 195 ust. 8 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 9 sierpnia 2010 r.

III.

Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz. 887)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II z siedzibą w Lublinie, karę pieniężną:

1. z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji decyzji, w wysokości **30.607,00 zł (słownie: trzydzieści tysięcy sześćset siedem złotych)**, płatną do

budżetu Państwa.

2. z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie II sentencji decyzji, w wysokości **107.123,00 zł (słownie: sto siedem tysięcy sto dwadzieścia trzy złote)**, płatną do budżetu Państwa.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej w tekście: Prezes Urzędu lub Prezes UOKiK) wszczął postępowanie wyjaśniające w celu ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach, w zakresie świadczenia przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie (dalej w tekście: KUL lub Uczelnia), usług edukacyjnych.

Postępowanie zostało wszczęte wskutek zawiadomienia skierowanego do Prezesa Urzędu przez jedną ze studentek stacjonarnych studiów doktoranckich na Wydziale Teologii na kierunku Teologia- Duszpasterstwo Rodzin. Studentka została skreślona z listy studentów stacjonarnych studiów doktoranckich, z uwagi na fakt, iż nie uiściła opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego. Skarżąca utrzymuje, że zarówno z ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164 poz. 1365) (dalej w tekście: Prawo o szkolnictwie wyższym), jak i z Regulaminu studiów doktoranckich w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II (dalej w tekście: Regulamin) wynika, że stacjonarne studia doktoranckie są bezpłatne, w związku z czym pobieranie przez KUL opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego jest bezprawne.

W zawiadomieniu o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu zobowiązał KUL do nadesłania odpowiednich dokumentów, które mają zostać poddane analizie oraz do przedstawienia wyjaśnień na temat pobierania opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologia. W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego KUL oświadczył, że stacjonarne studia doktoranckie prowadzone w KUL są bezpłatne. Studenci są zobowiązani jedynie do uiszczenia opłaty za wydanie legitymacji. Ponadto mogą dobrowolnie się ubezpieczyć uiszczając stosowną składkę na ubezpieczenie. Poza tymi opłatami, na stacjonarnych studiach doktoranckich na kierunku Teologia pobierana jest semestralnie opłata w kwocie 1200,00 zł na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego. Jednocześnie Uczelnia wyjaśniła, że zgodnie z przepisami Prawa o szkolnictwie wyższym nie ma ona obowiązku stosowania wzorca umowy edukacyjnej na studiach doktoranckich. Do pisma Uczelnia załączyła Regulamin studiów doktoranckich, Uchwałę Senatu KUL z dnia 28 września 2006r. w sprawie szczególnych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne (dalej w tekście: Uchwała w sprawie pobierania opłat) oraz informacje o statusie prawnym KUL.

W odpowiedzi na kolejne pismo Prezesa Urzędu (z żądaniem wyjaśnienia powodu oraz podstawy pobierania opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego, a także sposobu i momentu informowania studentów o tej opłacie) KUL oświadczył, że stacjonarne studia doktoranckie prowadzone na KUL, w tym na kierunku Teologia są bezpłatne i kończą się uzyskaniem świadectwa ich ukończenia, jednak ukończenie studiów nie jest tożsame z otwarciem

przewodu doktorskiego. Osoby, które po ukończeniu studiów chcą otworzyć przewód doktorski są informowane o takiej możliwości w chwili składania dokumentów na studia, następnie od III roku studiów pobierana jest od nich opłata na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego (dotyczy to kierunku Teologia). Uczelnia wskazała z ostrożności, że Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II jest kościelną osobą prawną i nie znajduje się w oficjalnym wykazie uczelni publicznych. Na potwierdzenie tego faktu, Uczelnia nadesłała Obwieszczenie nr 6 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 lipca 2009 r. w sprawie wykazu uczelni i związków uczelni wraz z załącznikiem. KUL wyjaśnił także, że kierunek Teologia jest kierunkiem o charakterze kościelnym odnoszącym się do wiary, a wszystkie osoby chcące rozpocząć studia doktoranckie na tym kierunku muszą uzyskać zgodę biskupa właściwego dla swojego miejsca zamieszkania. Osoby kończące w/w studia uzyskują jednocześnie stopień licencjata w rozumieniu prawa kościelnego (co uprawnia do prowadzenia zajęć z religii). Kolejne wyjaśnienia KUL zawierały informacje, że opłata na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego pobierana jest wyłącznie na kierunku Teologia. Podstawę prawną stanowi Uchwała Senatu Akademickiego KUL z dnia 26 czerwca 2003r. (jest to wyciąg z protokołu nr 619 posiedzenia Senatu Akademickiego KUL). Wysokość opłaty ustalono w drodze Uchwały Senatu Akademickiego KUL z dnia 21 kwietnia 2006 r.

w sprawie określenia planowanej wysokości opłat pobieranych od studentów w roku akademickim 2006/2007, a Uchwała ta w części dotyczącej opłaty za studia doktoranckie na kierunku Teologia jest aktualna do dzisiaj (KUL przesłał kopie w/w uchwał). Uczelnia wyjaśniła, że cała opłata na pokrycie kosztów przewodu doktorskiego wynosi ok. 10.000,00 zł, jej wysokość jest zmienna i jej wyliczenie zależy od aktualnej wysokości i warunków wypłacania wynagrodzenia promotorowi i wynagrodzeń za recenzje i opinie w przewodzie doktorskim. Wynagrodzenia te regulowane są rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (MENiS).

W wyniku analizy dokumentów oraz wyjaśnień złożonych przez KUL Postanowieniem nr 126/10 z dnia 9 czerwca 2010 r. wszczęto postępowanie administracyjne RLU-61-19/10/BP w związku z zarzutem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

1. bezprawnym pobieraniu opłat na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologia,
2. stosowanie postanowienia § 8 Uchwały Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne o treści:
„1. W przypadku nieuiszczenia opłaty lub jednej z jej rat w terminie albo wniesienia opłaty w niepełnej wysokości dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów. 2. W przypadku skreślenia studenta z przyczyn, o których mowa w ust. 1, wniesiona opłata nie podlega zwrotowi”,

co stanowi:

1. w zakresie pkt 1 naruszenie art. 195 ust. 8 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365),
2. w zakresie pkt 2 stosowanie postanowień wzorca umownego, które zostały wpisane do Rejestru postanowień uznanych z niedozwolone,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 i art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej w tekście: ustawa o ochronie (...)).

W odpowiedzi na Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego, ustosunkowując się do pierwszego zarzutu, Uczelnia wskazała, że w KUL nie jest uczelnią publiczną, w związku z czym art. 195 ust. 8 Prawa o szkolnictwie nie ma do niego zastosowania. Uczelnia po raz kolejny powołała się na treść Obwieszczenia Nr 6 MNiSW, a także nadesłała pismo, w którym Ministerstwo wyjaśnia, że Uczelnia korzysta z pełni praw państwowych szkół akademickich oraz że została umieszczona w wykazie uczelni kościelnych. W odniesieniu do drugiego zarzutu Uczelnia podniosła, że zarzut stosowania postanowienia wynika z nieporozumienia. KUL wskazał, że w piśmie z dnia 23 lutego 2010 r., jako podstawę prawną pobierania opłat na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego podał Uchwałę Senatu KUL z dnia 28 września 2006 r. w sprawie pobierania opłat, informując jednocześnie, że Uchwała ta aktualna jest w części dotyczącej wysokości opłaty. Obecnie w kwestii pobierania opłat obowiązuje Zarządzenie Rektora KUL z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wysokości opłat pobieranych od studentów w roku akademickim 2009/2010 i Zarządzenie to nie zawiera już kwestionowanego przez Prezesa UOKiK postanowienia, które może stanowić niedozwolone postanowienie umowne tożsame z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod numerem 901. KUL stwierdził, że zarzuty postawione przez Prezesa UOKiK nie znajdują podstaw prawnych i uzasadnienia.

Prezes Urzędu wystosował do Uczelni kolejne pismo, w którym zażądał wyjaśnienia dlaczego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologii pobierana jest opłata na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego, natomiast nie jest pobierana na innych Wydziałach, jaka jest wysokość tej opłaty oraz czy pobieranie opłat dotyczy wszystkich kierunków na Wydziale Teologii. Prezes UOKiK zobowiązał także KUL do ustosunkowania się do kwestii pobierania w/w opłaty przy równoczesnym obowiązywaniu treści § 5 Regulaminu studiów doktoranckich na KUL JP II, który mówi o tym, że studia doktoranckie stacjonarne są bezpłatne. Ponadto Prezes UOKiK wskazał na nieścisłości w wyjaśnieniach składanych przez Uczelnię. W piśmie z dnia 8 marca 2010 r. jako podstawę prawną wprowadzenia opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologii, KUL wskazał Uchwałę Senatu Akademickiego KUL z dnia 26 czerwca 2003 r. (właściwie jest to wyciąg z posiedzenia Senatu Akademickiego KUL) i brak w niej jest określenia wysokości opłaty. Następnie Uczelnia wskazała, że wysokość opłaty ustalona jest w Uchwale Senatu Akademickiego KUL z dnia 21 kwietnia 2006 r. i „uchwała ta w części opłaty za studia doktoranckie na kierunku teologia jest aktualna do dzisiaj.” Zatem stwierdzenie, że uchwała jest aktualna w części dotyczącej wysokości opłaty odnosi się do uchwały z dnia 21 kwietnia 2006 r., a nie do uchwały z dnia 28 września 2006 r. (o której nie było mowy w piśmie z dnia 8 marca 2010 r.). Zakwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienie znajduje się w uchwale Senatu KUL JP II z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne, która jeszcze w styczniu 2010 r. była obowiązująca i jest nadal obowiązująca. Nadesłane przez KUL w dniu 21 czerwca 2010 r. Zarządzenie Rektora KUL JP II z dnia 25 czerwca 2009 r. dotyczy wysokości opłat, a nie zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne – ponadto jako podstawę Zarządzenia wskazano m. in. § 1 ust. 2 wspomnianej wyżej Uchwały Senatu z dnia 28 września 2006 r. w sprawie pobierania opłat. Nadesłane Zarządzenie z dnia 25 czerwca 2009 r. z pewnością zastępuje Uchwałę Senatu Akademickiego KUL JP II z dnia 21 kwietnia 2006 r., a nie uchwałę z dnia 28 września 2006 r. Prezes Urzędu zobowiązał Uczelnię do ustosunkowania się do przedstawionych faktów oraz ewentualnej weryfikacji swojego stanowiska.

W odpowiedzi na pismo Prezesa UOKiK Uczelnia wyjaśniła, że opłata na częściowe pokrycie przewodu doktorskiego jest pobierana wyłącznie na kierunku Teologia w zakresie dyscyplin teologicznych i od nowego roku akademickiego nie będzie już pobierana. KUL

stwierdził, że pobieranie w/w opłat nie jest sprzeczne z § 5 Regulaminu studiów doktoranckich, który mówi tym, że stacjonarne studia doktoranckie są bezpłatne. Do ukończenia studiów doktoranckich oraz uzyskania świadectwa ich ukończenia potrzebna jest realizacja programu studiów, udokumentowanie wyników prac badawczych oraz złożenie egzaminów przewidzianych programem studiów. Ukończenie studiów doktoranckich nie jest jednoznaczne z otwarciem przewodu doktorskiego i obroną pracy. Jest to kolejny etap następujący po ukończeniu studiów. KUL wskazał także, że w sprawie kwestionowanego postanowienia § 8 Uchwały Senatu w sprawie pobierania opłat, postanowienie to nie zostało przez przeoczenie zmienione w Uchwale Senatu KUL z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Regulaminu studiów KUL JP II, ale nie obowiązuje. Postanowienie to jest powtórzeniem postanowienia, które znajdowało się w obowiązującym w KUL Regulaminie Studiów. Uchwałą z dnia 17 grudnia 2009 r. Senat KUL wprowadził zmiany do Regulaminu Studiów i w pkt 15 Uchwały skreślono przepis § 18 ust. 3 Regulaminu w brzmieniu „W przypadku skreślenia z listy studentów wniesione opłaty nie podlegają zwrotowi.” W związku z zapisem § 9 ust. 3 Regulaminu studiów doktoranckich w sprawach nieuregulowanych stosuje się bezpośrednio Regulamin Studiów- oba przepisy dotyczą tej samej materii, a więc przepis późniejszy uchylił przepis wcześniejszy.

Jednocześnie Prezes Urzędu zwrócił się do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z prośbą o wyrażenie swojego stanowiska w sprawie pobierania przez KUL opłat na stacjonarnych studiach doktoranckich.

W odpowiedzi na pismo Prezesa UOKiK Ministerstwo wyjaśniło, że KUL nie jest ani uczelnią publiczną ani uczelnią niepubliczną- jest kościelną osobą prawną, do której stosuje się przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. KUL otrzymuje dotacje z budżetu państwa, tak jak uczelnie publiczne (co ma odzwierciedlenie w § 7 Statutu Uczelni). W odniesieniu do KUL mają także zastosowanie przepisy o zamówieniach publicznych, a Uczelnia jest wymieniona w Załączniku III do dyrektywy 2004/18/WE tj. w wykazie podmiotów i kategorii podmiotów prawa publicznego. Wydatkowanie środków finansowych przez KUL podlega rygorom ustawy z dnia 17 grudnia 2004r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Podstawowym celem dotacji jest finansowanie z budżetu państwa określonego rodzaju zadań- są to zadania związane przede wszystkim z kształceniem studentów studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadr naukowych. Ministerstwo przesłało także korespondencję między Ministrem oraz Rektorem KUL dotyczącą pobierania przez Uczelnię opłat administracyjnych od studentów.

W piśmie z dnia 15 lipca 2010 r. Prezes Urzędu zobowiązał Uczelnię do ustosunkowania się do pytania postawionego w piśmie z dnia 30 czerwca 2010 r., na które KUL nie udzielił odpowiedzi. Dodatkowo Prezes UOKiK zażądał od Uczelni nadesłania dokumentów, które potwierdziłyby podjęcie przez KUL decyzji o rezygnacji z pobierania opłat na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego od nowego roku akademickiego. Ponadto Uczelnia została zobowiązana do wskazania, czy Uchwała Senatu z dnia 28 września 2006 r. w sprawie pobierania opłat jest nadal obowiązująca. W odpowiedzi na pismo Prezesa Urzędu Uczelnia wyjaśniła, że sprawa pobierania opłaty została uregulowana w drodze Uchwały Senatu KUL w drodze głosowania, a w takim przypadku trudno ustalić motywację organu kolegialnego, poza tym skład organu ulega zmianom. W związku z powyższym nie jest możliwe ustalenie dlaczego Senat zdecydował o pobieraniu opłat na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego. Uczelnia wskazała, że nie ma jeszcze dokumentu, który przewidywałby zaprzestanie pobierania opłaty, natomiast niezwłocznie po uregulowaniu tej kwestii Uczelnia powiadomi o tym Prezesa UOKiK. KUL uznał także, że Zarządzenie Rektora KUL z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wysokości opłat pobieranych od studentów w roku akademickim 2009/2010 zastąpiło uchwałą Senatu z dnia

28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne.

Prezes UOKiK zobowiązał KUL do podania wysokości przychodu osiągniętego przez Uczelnię w roku 2009. W odpowiedzi na w/w pismo KUL podał wysokość przychodu oraz nadesłał Zarządzenie Rektora KUL z dnia 9 sierpnia 2010 r. w sprawie zniesienia opłaty z tytułu częściowego pokrycia kosztów przewodu doktorskiego na studiach doktoranckich w zakresie teologii. W odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKiK Uczelnia uzupełniła informacje dotyczące osiągniętego przychodu, a także nadesłała aktualny Statut KUL.

Pismem z dnia 8 października 2010 r. Prezes Urzędu poinformował KUL o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w prowadzonym postępowaniu administracyjnym oraz o możliwości zapoznania się strony ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Strona nie skorzystała ze swojego uprawnienia.

Postanowieniem nr 192/10 z dnia 8 października 2010 r. zaliczono w poczet prowadzonego postępowania administracyjnego w tej sprawie dowody uzyskane przez Prezesa UOKiK w ramach postępowania wyjaśniającego (RLU-405-3/10/BP).

W dniu 2 listopada 2010 r. Prezes Urzędu zawiadomił Uczelnię o otwarciu materiału dowodowego oraz wezwał do uzupełnienia stosownych informacji niezbędnych do wydania niniejszej decyzji. W dniu 9 listopada KUL nadesłał informacje, o których mowa była w piśmie Prezesa UOKiK z dnia 2 listopada 2010 r.

Pismem z dnia 30 listopada 2010 r. Prezes Urzędu poinformował Uczelnię o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w prowadzonym postępowaniu administracyjnym oraz o możliwości zapoznania się strony ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Strona nie skorzystała ze swojego uprawnienia.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny w tej sprawie:

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II jest kościelną uczelnią wyższą działającą na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o nadaniu Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu pełnych praw państwowych szkół akademickich (Dz.U. Nr 27, poz. 242 ze zm.) oraz na podstawie art. 1 ust. 2 Prawa o szkolnictwie wyższym. Uczelnia posiada osobowość prawną na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 29, poz. 154 ze zm.). Aktami prawnymi regulującymi status KUL są także: Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczypospolitą Polską podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz.U. Nr 51, poz. 318), Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Konferencją Episkopatu Polski w sprawie statusu prawnego szkół wyższych zakładanych i prowadzonych przez Kościół Katolicki, w tym uniwersytetów, odrębnych wydziałów i wyższych seminariów duchownych, oraz w sprawie trybu i zakresu uznawania przez Państwo stopni i tytułów nadawanych przez te szkoły wyższe (Dz.U. Nr 63, poz. 727) oraz ustawa z dnia 14 czerwca 1991 r. o finansowaniu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego z budżetu państwa (Dz.U. Nr 61, poz. 259 ze zm.).

Przedmiotem działalności KUL jest świadczenie usług edukacyjnych tj. prowadzenie studiów wyższych pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, a także studiów doktoranckich, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających. Uczelnia może także prowadzić studia międzykierunkowe oraz studia w ramach makrokierunków, a także studia i inne formy kształcenia w ramach jednostek międzyuczelnianych i jednostek wspólnych, utworzonych z innymi uczelniami lub innymi podmiotami. KUL może także prowadzić zajęcia typu

otwartego dla słuchaczy niebędących studentami. Studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, a także studia doktoranckie mogą być prowadzone jako studia stacjonarne lub niestacjonarne.

Statut Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, obowiązujący od 1 września 2006 r., określa podstawy działania Uczelni. W Statucie wskazane są także organy Uczelni oraz kompetencje tych organów. Do organów kolegialnych Uczelni należy zaliczyć Senat oraz rady wydziałów, natomiast organami jednoosobowymi są Rektor oraz dziekani. W myśl § 26 Statutu KUL do Senatu należy podejmowanie uchwał w najważniejszych sprawach dotyczących Uczelni, m.in. uchwalanie i dokonywanie zmian Statutu KUL, wybór Rektora i prorektorów, ustalanie głównych kierunków działalności KUL, uchwalanie regulaminu studiów, regulaminu studiów doktoranckich, regulaminu studiów podyplomowych oraz zasad przyjęć na studia i studia doktoranckie. Do kompetencji Senatu należy także uchwalanie szczegółowych zasad pobierania opłat od studentów studiów niestacjonarnych, od uczestników niestacjonarnych studiów doktoranckich, od uczestników studiów podyplomowych. Postanowienie § 29 Statutu KUL określa kompetencje Rektora Uczelni. I tak, Rektor kieruje działalnością Uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz, jest przełożonym pracowników, studentów i doktorantów Uczelni. Rektor, z zachowaniem kompetencji Senatu i Wielkiego Kanclerza (Arcybiskupa Metropolity Lubelskiego), podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących Uniwersytetu.

Prezes UOKiK ustalił, że KUL podlega przepisom Prawa o szkolnictwie wyższym. Załącznik do obwieszczenia nr 6 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 lipca 2009 r. zawiera wykaz uczelni i związków uczelni. Katolicki Uniwersytet Lubelski znajduje się w wykazie uczelni kościelnych nadających tytuły zawodowe uznawane przez Państwo, nie podlega zatem nadzorowi Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Jednocześnie art. 1 ust. 2 Prawa o szkolnictwie wyższym stanowi, że *„Ustawy nie stosuje się do szkół wyższych i wyższych seminariów duchownych prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe, z wyjątkiem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, chyba że ustawa lub umowa między rządem a władzami kościołów lub związków wyznaniowych stanowi inaczej.”* Ponadto Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Konferencją Episkopatu Polski w sprawie statusu prawnego szkół wyższych zakładanych i prowadzonych przez Kościół Katolicki, w tym uniwersytetów, odrębnych wydziałów i wyższych seminariów duchownych, oraz w sprawie trybu i zakresu uznawania przez państwo stopni i tytułów nadawanych przez te szkoły wyższe, będąca załącznikiem do Obwieszczenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 29 lipca 1999 r. o wykonaniu Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczypospolitą Polską (Dz.U. Nr 63 poz. 727), w § 3 stanowi, że *„W stosunku do Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65 poz. 385 z późniejszymi zmianami) i ustawy z dnia 12 września 1990 r. o tytule naukowym i stopniach naukowych (Dz.U. Nr 65 poz. 386 z późniejszymi zmianami).”* Statut Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w § 2 ust. 3 przewiduje, że *„Przepisy obowiązującego w Polsce Prawa o szkolnictwie wyższym stosuje się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, o ile ustawa lub Statut nie stanowią inaczej.”* Ani ustawa ani Statut nie wyłączają stosowania przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym w kwestii studiów doktoranckich. Uznać zatem należy, że KUL w części dotyczącej warunków kształcenia na studiach doktorskich podlega ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym.

Prezes UOKiK ustalił, że KUL otrzymuje dotacje z budżetu państwa, tak jak uczelnie publiczne (co znajduje odzwierciedlenie w § 7 Statutu KUL), w odniesieniu do KUL mają również zastosowanie przepisy o zamówieniach publicznych, a Uczelnia została wymieniona w załączniku III do dyrektywy 2004/18/WE tj. w wykazie podmiotów i kategorii podmiotów prawa publicznego.

(opinia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 lipca 2010 r.). Wydatkowanie środków finansowych przez KUL podlega rygorom ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. Nr 14, poz.114 ze zm.). Podstawowym celem dotacji jest finansowanie z budżetu państwa określonego rodzaju zadań, są to m. in zadania związane przede wszystkim z kształceniem studentów studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadr naukowych. KUL otrzymuje dotacje na identycznych zasadach, jak uczelnie publiczne.

Analiza dokumentów oraz wyjaśnień dostarczonych przez KUL w związku z pobieraniem opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego, a także analiza treści Uchwały Senatu w sprawie pobierania opłat, dała podstawy do postawienia Uczelni zarzutu podejrzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów polegającego na:

- bezprawnym pobieraniu opłat na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologia, co jest sprzeczne z treścią art. 195 ust. 8 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365),

Zgodnie z art. 195 ust. 8 Prawa o szkolnictwie wyższym *„Stacjonarne studia doktoranckie w uczelniach publicznych są bezpłatne.*

Na Wydziale Teologii KUL istnieje możliwość podjęcia studiów doktoranckich z zakresu teologii. Studia te prowadzone są przez poszczególne instytuty, specjalizujące się w swoich dziedzinach i trwają 4 lata (8 semestrów). Studia prowadzone są w 16 specjalizacjach. Prezes UOKiK ustalił, że studenci uczący się na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologii, od III roku studiów zobowiązani są do uiszczania opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego w wysokości 1200,00 zł za semestr. Taki obowiązek został wprowadzony przez Senat KUL, na posiedzeniu Senatu Akademickiego KUL z dnia 26 września 2003 r. Z Wyciągu z protokołu nr 619 posiedzenia wynika, że Senat KUL poczynił następujące ustalenia „(...) a) **począwszy od roku akad. 2003/04 studia doktoranckie dzienne w KUL są bezpłatne, natomiast studia doktoranckie zaoczne są odpłatne b) *począwszy od roku akad. 2003/04 na Wydziale Teologia studia licencjackie są bezpłatne, natomiast studia doktoranckie będą odpłatne, za zasadach obowiązujących w Uniwersytecie.***” Jak wynika z treści przytoczonych powyżej ustaleń Senatu KUL, opłata na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego pobierana była od początku roku akademickiego 2003/2004. Pomimo obowiązywania art. 195 ust. 8 Prawa o szkolnictwie wyższym o treści *„Stacjonarne studia doktoranckie w uczelniach publicznych są bezpłatne.*” oraz postanowienia § 5 Regulaminu studiów doktoranckich w KUL JP II o treści: *„Studia doktoranckie stacjonarne są bezpłatne*”, studenci studiów doktoranckich byli zobowiązani do uiszczenia opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego. Jeśli uczestnik studiów doktoranckich nie uiścił opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego, był skreślany z listy uczestników studiów doktoranckich. Studenci studiów doktoranckich nie mieli zatem możliwości ukończenia studiów, nawet jeśli nie byli zainteresowani otwarciem przewodu doktorskiego. Prezes Urzędu ustalił, że opłata na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologii w zakresie teologii nie jest już pobierana. Została zniesiona Zarządzeniem Rektora KUL z dnia 9 sierpnia 2010 r.

- stosowaniu postanowienia § 8 Uchwały Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne o treści:

„1. W przypadku nieuiszczenia opłaty lub jednej z jej rat w terminie albo wniesienia opłaty w niepełnej wysokości dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów. 2. W przypadku skreślenia studenta z przyczyn, o których mowa w ust. 1, wniesiona opłata nie podlega zwrotowi.”

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone następujące postanowienie umowne, które zostało wpisane do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych prowadzonego przez Prezesa UOKiK pod numerem **901** o treści: *„Dziekan może skreślić studenta z listy studentów w przypadkach określonych w regulaminie studiów. Skreślenie nie powoduje przysługiwania prawa do roszczenia o zwrot którejkolwiek z wcześniej wniesionych opłat.”* (Sygn. akt XVII AmC 45/05, wyrok z dnia 7 sierpnia 2006 r.).

Uchwała Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne określa w jakich przypadkach oraz na jakich warunkach studenci zobowiązani są do uiszczania opłat za świadczone usługi edukacyjne. Uchwała dotyczy studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (§ 1 ust. 1 Uchwały), a także studentów studiów doktoranckich oraz podyplomowych (§ 11 Uchwały). Zgodnie z treścią § 1 ust. 1 w/w Uchwały *„Opłaty za świadczone usługi edukacyjne mogą być pobierane w związku z: a) powtarzaniem zajęć na studiach stacjonarnych z powodu niezadowolających wyników w nauce; b) kształceniem na studiach niestacjonarnych; c) prowadzeniem studiów w języku obcym; d) udziałem w zajęciach nieobjętych programem studiów na danym kierunku; e) prowadzeniem studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających.”*

Z ust. 2 Uchwały wynika, że wysokość opłat ustala Rektor. Obecnie w sprawie wysokości opłat pobieranych od studentów obowiązuje Zarządzenie Rektora KUL JP II z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wysokości opłat pobieranych od studentów w roku akademickim 2009/2010, które weszło w życie z dniem 1 października 2009 r. W Zarządzeniu określona jest wysokość opłat pobieranych od studentów w związku ze świadczonymi usługami edukacyjnymi. Opłaty pobierane są w związku z kształceniem na studiach stacjonarnych prowadzonych w języku obcym, a także w związku z kształceniem na studiach niestacjonarnych (w tym na niestacjonarnych studiach doktoranckich). W Zarządzeniu Rektora wskazano także wysokość opłat za udział w zajęciach nieobjętych programem studiów na danym kierunku studiów. Uczelnia pobiera także opłaty w związku z prowadzeniem studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających, co wynika z informacji zamieszczonym na stronie internetowej Uczelni www.kul.pl. Uprzednio materię dotyczącą wysokości pobieranych opłat regulowała Uchwała Senatu Akademickiego KUL JP II z dnia 21 kwietnia 2006 r.

Prezes Urzędu ustalił także, że w § 18 ust. 3 Regulaminu studiów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II znajdowało się postanowienie o treści: *„ W przypadku skreślenia z listy studentów wniesione opłaty nie podlegają zwrotowi.”* Postanowienie to zostało powtórzone w Uchwale Senatu KUL z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne. Uchwałą Senatu KUL JP II z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Regulaminu studiów KUL JP II zdecydowano o wykreśleniu przepisu § 18 ust. 3 z Regulaminu studiów KUL JP II. Prezes UOKiK ustalił, że postanowienie zakwestionowane w § 8 Uchwały z dnia 28 września 2006 r. nie zostało w jakikolwiek sposób uchylone, a więc nadal obowiązuje.

Przychód Uczelni uzyskany przez nią w 2009 roku z wynosi xxx zł (tajemnica przedsiębiorcy).

Prezes Urzędu zakończył zbieranie materiału dowodowego, o czym poinformował KUL pismem z dnia 8 października 2010 roku. KUL nie skorzystał z prawa wglądu do zgromadzonego materiału dowodowego. Po otwarciu w dniu 2 listopada 2010 r. postępowania dowodowego oraz uzupełnieniu materiału dowodowego, postępowanie to zostało zamknięte w dniu 30 listopada 2010r., a strona została poinformowana o prawie wglądu do zebranego materiału dowodowego.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Aby rozstrzygnąć sprawę w oparciu o przepisy ustawy o ochronie (...), niezbędnym jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Wykazanie tej okoliczności, upoważnia dopiero Prezesa UOKiK do realizacji celu ustawy, którym zgodnie z jej art. 1 ust 1, jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

W ocenie Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, gdyż wiąże się i dotyczy ochrony interesu szerszej grupy konsumentów, będących studentami KUL (w tym studentami stacjonarnych studiów doktoranckich). Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Wszczynając postępowanie administracyjne wobec wskazanego wyżej Przedsiębiorcy, Prezes UOKiK postawił mu zarzuty naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz, art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy „*Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.*” Art. 24 ust. 2 pkt 1-3 ustawy stanowi, iż „*Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego; 2) naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.*”

W niniejszej sprawie postawione Uczelni zarzuty, aby mogły być skutecznie ocenione w ramach art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2, muszą spełniać poniższe przesłanki:

1. być działaniem przedsiębiorcy;
2. być działaniem bezprawnym, polegającym na działaniu sprzecznym z obowiązującymi przepisami prawa;
3. godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...) pod pojęciem przedsiębiorcy rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny

rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 - na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Jak wyjaśniono powyżej, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II posiada osobowość prawną na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Uczelnia jest kościelną osobą prawną. W myśl art. 4 pkt 1 lit. a ustawy o ochronie (...) - jest traktowany jako przedsiębiorca, tj. osoba prawna organizująca i świadcząca usługi o charakterze użyteczności publicznej. Z ostrożności procesowej wskazać należy, że nawet gdyby uznać, że KUL nie spełnia przesłanek uznania go za przedsiębiorcę w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów tj. nie wypełnia definicji przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, to niewątpliwie można przyjąć, iż spełnia ona kryteria definicji przedsiębiorcy z art. 4 pkt 1 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stosownie do przywołanego przepisu ustawy, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna, a także jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadcząca usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Niewątpliwym jest bowiem, iż KUL świadcząc usługi edukacyjne, prowadzi działalność w sferze użyteczności publicznej. W prawie polskim brak jest definicji „użyteczności publicznej”, dla wyjaśnienia tego zjawiska powszechnie przyjmuje się jednak za punkt wyjścia pojęcie „dóbr lub usług zbiorowych”. Ze względu na rolę społeczną, jaką dobra takie i usługi odgrywają, gwarantem ich dostępności jest państwo, które świadczy je lub organizuje, stwarzając specyficzne warunki funkcjonowania ich dostarczycieli, m.in. poprzez udzielanie im wsparcia finansowego (por. E. Modzelewska – Wąchal „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz” Twigger, Warszawa 2002, str. 32-33).

Zadania mające charakter użyteczności publicznej należy rozumieć możliwie najszerzej. Do zadań użyteczności publicznej Trybunał Konstytucyjny zaliczył między innymi rozwój nauki oraz zapewnienie oświaty. Zważyć należy, że zapewnienie edukacji należy do władz publicznych. Na poziomie szkolnictwa wyższego zadanie to realizują publiczne oraz niepubliczne szkoły wyższe. Stosownie do treści art. 15 ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym, władze publiczne, na zasadach określonych w tej ustawie, zapewniają uczelniom publicznym środki finansowe niezbędne do wykonywania ich zadań oraz udzielają pomocy uczelniom niepublicznym w zakresie i formach określonych w ustawie.

W tym miejscu należy nadmienić, że w wyroku z dnia 7 kwietnia 2004 r. (sygn. akt SK 22/04) Sąd Najwyższy jednoznacznie orzekł, iż świadczenie usług edukacyjnych jest działalnością w sferze użyteczności publicznej. Wyrok wprowadzie dotyczył szkół niepublicznych, mając jednak na względzie, że takie same zadania władzy publicznej w zakresie zapewnienia edukacji jak niepubliczne szkoły wyższe realizują uczelnie publiczne, przywołane powyżej stanowisko Sądu należy także odnosić do tej kategorii podmiotów.

Mając na względzie powyższe, stwierdzić należy, że również KUL w zakresie swojej działalności świadczy usługi o charakterze użyteczności publicznej, co oznacza, że posiada status przedsiębiorcy na gruncie art. 4 pkt 1 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Reasumując, uznać należy, że KUL podlega podmiotowemu zakresowi ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co najmniej według definicji przedsiębiorcy z art. 4 pkt 1 a ustawy.

Drugą przesłanką jest bezprawność, tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Jako działanie „bezprawne” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. *„Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia przeto bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa.”* (tak: Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szwejki, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 – 118).

Ponadto Sąd Najwyższy wskazał, że o bezprawności działania można mówić wówczas, gdy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających określone działanie, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy, wykonywanie prawa podmiotowego, zgoda pokrzywdzonego oraz działanie w obronie uzasadnionego interesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.1989 r. II CR 419/89 OSP 1990/11-12 poz. 377).

W niniejszej sprawie działanie Uczelni należy uznać za bezprawne, ze względu na:

I. stosowanie postanowienia § 8 Uchwały Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne w odniesieniu do studentów studiów niestacjonarnych (w tym niestacjonarnych studiów doktoranckich) i studentów studiów podyplomowych, o treści:

„1. W przypadku nieuiszczenia opłaty lub jednej z jej rat w terminie albo wniesienia opłaty w niepełnej wysokości dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów. 2. W przypadku skreślenia studenta z przyczyn, o których mowa w ust. 1, wniesiona opłata nie podlega zwrotowi.”

które jest tożsame z postanowieniem, które zostało uznane za niedozwolone i wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 października 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), co wyczerpuje przesłanki art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 479⁴³ kodeksu postępowania cywilnego decyduje o bezprawności tego działania, postanawiając o rozszerzonej skuteczności wyroku w sprawie o uznanie postanowień umownych za niedozwolone. Klauzule takie, ze względu na rozszerzoną skuteczność wyroku oraz jawność rejestru według art. 479⁴⁵ par. 3 kodeksu postępowania cywilnego, spełniają funkcję podobną do przepisów prawa, a posługiwanie się nimi w stosunkach z konsumentami jest zakazane.

Wzorce umowne stosowane przez przedsiębiorców w kontaktach z konsumentami podlegają szczególnej kontroli. Wzorzec umowy to doktrynalne określenie wszelkich jednostronnych, przygotowanych z góry przed zawarciem umowy, gotowych klauzul umów w postaci warunków umów, ich wzorów, regulaminów, statutów itp. (E. Łętowska, Prawo umów konsumenckich, C.H. Beck 2002, s 292).

W systemie polskiego prawa cywilnego ustawodawca przewidział instytucję abstrakcyjnej kontroli wzorców umownych, realizowanej w drodze postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie (wyroki: z dnia 29 września 2005 r. sygn. akt: VI Aca 381/05; z dnia 16 listopada 2005r., sygn. akt: VI Aca 473/05) „*celem postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone jest tzw. abstrakcyjna kontrola wzorców, dokonana w oderwaniu od konkretnej umowy, zaś wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ kodeksu postępowania cywilnego, od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich.(...)*”.

Również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. sygn. akt: III SZP 3-06, wskazał, że „*stosowanie postanowień wzorców umowy o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o art. 479⁴⁵ §2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów*”. Dlatego dokonując oceny zgodności treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych z obowiązującym prawem należy wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w doktrynie i orzecznictwie. Konsekwencją jest więc uznanie za niedozwolone takich postanowień umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść została ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest niezbędna literalna, dosłowna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywaną.

Zatem, dla stwierdzenia stosowania praktyki polegającej na bezprawnym naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru postanowień umowy uznanych za niedozwolone, konieczne jest wykazanie, że stosowane przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umownego są tożsame (mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru) z treścią wpisanego do Rejestru postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolony na mocy stosownego orzeczenia SOKiK.

II. pobieranie opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologia, co jest sprzeczne z treścią art. 195 ust. 8 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I.

Prezes Urzędu zakwestionował treść postanowienia **§ 8 Uchwały Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne:** „*1. W przypadku nieuiszczenia opłaty lub jednej z jej rat w terminie albo wniesienia opłaty w niepełnej wysokości dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów. 2. W przypadku skreślenia studenta z przyczyn, o których mowa w ust. 1, wniesiona opłata nie podlega zwrotowi.*”

Wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 sierpnia 2006 r. sygn. akt XVII Amc 45/05 postanowienie o treści: „*Dziekan może skreślić studenta z listy studentów w przypadkach określonych w regulaminie studiów. Skreślenie nie powoduje przysługiwania prawa do rozszczenia o zwrot którejkolwiek z wcześniej wniesionych opłat*” zostało uznane za niedozwolone postanowienie umowne i wpisane do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za

niedozwolone pod numerem **901**.

Należy stwierdzić, iż stosowane przez KUL i zakwestionowane w niniejszym postępowaniu postanowienie § 8 Uchwały Senatu KUL w sprawie pobierania opłat jest tożsame co do celu i skutku z postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru pod numerem 901.

Wskazane powyżej postanowienia stanowią niedozwolone postanowienia umowne, gdyż przewidują brak możliwości otrzymania wniesionych uprzednio opłat, w przypadku skreślenia studenta z listy studentów. Postanowienia Uchwały Senatu KUL w sprawie pobierania opłat określają, że Uczelnia może pobierać opłaty za świadczone usługi edukacyjne w związku z: kształceniem na studiach stacjonarnych prowadzonych w języku obcym, kształceniem na studiach niestacjonarnych (w tym na niestacjonarnych studiach doktoranckich), udziałem w zajęciach nieobjętych programem studiów na danym kierunku studiów, prowadzeniem studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających. Z jednej strony Uczelnia świadczy usługi edukacyjne, a z drugiej strony student/uczestnik zajęć uiszcza stosowane opłaty za te usługi. Cechą stosunku łączącego Uczelnię oraz studenta jest jego dobrowolność (powstanie i istnienie stosunku z woli stron), a jednocześnie świadczenia stron powinny cechować się ekwiwalentnością.

W omawianym przypadku świadczeniem Uczelni są usługi edukacyjne, natomiast świadczeniem studenta/uczestnika zajęć jest stosowna opłata pieniężna. Skreślenie studenta z listy studentów powoduje, że nie może on uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez Uczelnię, nie otrzymuje zatem należnego mu świadczenia. W związku z powyższym Uczelnia powinna zwrócić studentowi/uczestnikowi zajęć kwotę, która została przez niego uiszczona, proporcjonalnie do wykorzystanych przez niego zajęć. W oparciu o treść zakwestionowanego postanowienia osoba skreślona z listy studentów ponosi koszty kształcenia, mimo że nie korzysta z usług Uczelni, natomiast sama Uczelnia otrzymuje w całości świadczenie konsumenta nie spełniając świadczenia wzajemnego. Przedmiotowe postanowienie prowadzi do złamania zasady ekwiwalentności świadczeń stron oraz powoduje nierównomierne rozłożenie praw i obowiązków stron umowy.

W ocenie Prezesa Urzędu zakwestionowane postanowienie i klauzula wpisana do Rejestru wywołują tożsame skutki dla konsumenta.

Jednocześnie Prezes UOKiK nie mógł uznać, że praktyka stosowana przez Uczelnię została zaniechana. Wyjaśnienia dotyczące obowiązywania powyższej Uchwały Senatu KUL, składane przez Uczelnię w toku postępowania administracyjnego oraz wyjaśniającego były ze sobą sprzeczne. KUL podawał różne akty wydane przez organy KUL tj. Zarządzenie Rektora czy Regulamin studiów, które miałyby zastąpić Uchwałę Senatu KUL z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne. W opinii Prezesa Urzędu żaden ze wskazanych przez Uczelnię aktów nie zniósł mocy obowiązującej Uchwały Senatu KUL z dnia 28 września 2006 r. Zarządzenie Rektora KUL z dnia 25 września 2009 r. nie mogło zastąpić Uchwały Senatu KUL z dnia 28 września 2006 r. w sprawie pobierania opłat, gdyż reguluje całkowicie inną materię. Zarządzenie ustala wysokość opłat za usługi edukacyjne, a nie zasady ich pobierania. Ponadto Zarządzenie zostało wydane w oparciu o § 1 ust. 2 Uchwały Senatu KUL z dnia 28 września 2006 r. w sprawie zasad pobierania opłat, więc nie mogło uchylić tej Uchwały. Nie można także przyjąć wyjaśnień KUL, że zakwestionowane przez Prezesa UOKiK postanowienie zostało zniesione, gdyż z Regulaminu Studiów usunięto postanowienie o identycznej treści (w drodze uchwały Senatu KUL JP II z dnia 17 grudnia 2009 r.). Fakt wykreślenia postanowienia z Regulaminu Studiów nie powoduje uchylecia mocy obowiązującej Uchwały

Senatu KUL z dnia 28 września 2006 r.

W związku z powyższym Prezes UOKiK nie mógł uznać, że Uchwała ta nie jest już obowiązująca i że KUL zaprzestał jej stosowania.

Ad II.

Prezes Urzędu uznał, że KUL stosuje praktykę sprzeczną z art. 195 ust. 8 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, co w świetle art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi działanie bezprawne.

Zgodnie z treścią przywołanego artykułu 195 ust. 8 Prawa o szkolnictwie wyższym, stacjonarne studia doktoranckie w uczelniach publicznych są bezpłatne. Dodatkowo § 5 Regulaminu studiów doktoranckich w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II stanowi, że „*Studia doktoranckie stacjonarne są bezpłatne.*” Na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologii od III roku studiów studenci byli zobowiązani do uiszczania opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego. Uznać należy, że pobieranie od studentów w/w opłaty jest bezprawne. Zarówno przepisy Prawa o szkolnictwie wyższym, jak i postanowienia Regulaminu studiów doktoranckich stanowią, że stacjonarne studia doktoranckie są bezpłatne. Dodatkowo, zgodnie z informacjami uzyskanymi przez Prezesa Urzędu z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego KUL otrzymuje dotacje z budżetu państwa, tak jak uczelnie publiczne (co znajduje odzwierciedlenie w § 7 Statutu KUL), w odniesieniu do KUL mają również zastosowanie przepisy o zamówieniach publicznych, a Uczelnia została wymieniona w załączniku III do dyrektywy 2004/18/WE tj. w wykazie podmiotów i kategorii podmiotów prawa publicznego. Uczelnia otrzymuje dotacje m.in. na zadania związane przede wszystkim z kształceniem studentów studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadr naukowych. W świetle powyższych wyjaśnień może być traktowana jako uczelnia publiczna, zatem pobieranie przez nią opłaty na stacjonarnych studiach doktoranckich jest niezgodne z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Warto także ustosunkować się do informacji przekazanej przez KUL, że stacjonarne studia doktoranckie faktycznie są bezpłatne i kończą się uzyskaniem świadectwa ich ukończenia, natomiast otwarcie przewodu doktorskiego może być odpłatne. W świetle nadesłanego przez KUL dokumentu, który stanowi podstawę pobierania opłaty, począwszy od roku akademickiego 2003/04 na Wydziale Teologia studia doktoranckie będą odpłatne, za zasadach obowiązujących w Uniwersytecie. W treści dokumentu nie ma mowy o tym, że same studia doktoranckie na Wydziale Teologia są bezpłatne, natomiast ewentualne otwarcie przewodu doktorskiego jest częściowo odpłatne-co wynikałoby z wyjaśnień złożonych przez KUL.

Dodatkowo wyjaśnić należy rozbieżności w używanej terminologii tj. mowa jest o Wydziale Teologii oraz kierunku Teologii. KUL oświadczył, że opłata na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego pobierana jest wyłącznie na kierunku Teologia w zakresie dyscyplin teologicznych. Zważyć jednak należy, że Senat Akademicki KUL na posiedzeniu w dniu 26 czerwca 2003 r. wprowadził opłaty na Wydziale Teologii. Podobnie w Zarządzeniu Rektora KUL z dnia 9 września 2010 r. Rektor zniósł opłatę na stacjonarnych studiach doktoranckich w zakresie teologii na Wydziale Teologii. Prezes UOKiK nie mógł zatem przyjąć, że pobieranie opłat dotyczyło jedynie kierunku Teologia w zakresie dyscyplin teologicznych, a nie innych kierunków na Wydziale Teologii.

Należy uznać zatem, że stosowana przez KUL praktyka polegająca na pobieraniu opłaty na

częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologia jest sprzeczna z art. 195 ust. 8 Prawa o szkolnictwie wyższym. Jednocześnie Prezes UOKiK stwierdził zaniechanie praktyki z dniem 9 sierpnia 2010 r. z dniem wydania przez Rektora KUL Zarządzenia z dnia 9 sierpnia 2010 r. w sprawie zniesienia opłaty z tytułu częściowego pokrycia kosztów przewodu doktorskiego na studiach doktoranckich w zakresie teologii, w którym Rektor KUL znosi opłatę z tytułu częściowego pokrycia kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich w zakresie teologii na Wydziale Teologii.

Trzecia przesłanka jest spełniona, gdy dane działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów, jako zbiorowości, gdyż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni interesy nieograniczonej z góry liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować, jest to zjawisko o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 kwietnia 2008r., sygn. akt III SK 27/07, stwierdził co następuje: „Zdaniem SN, sformułowanie z art. 23a ust. 1 ustawy o okik „nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów” należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych interesów konsumentów, których interesy zostały naruszone, nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalne zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy do której skierowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy”.

Z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu administracyjnym. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II prowadzi działalność polegającą świadczeniu usług edukacyjnych. Wszystkich konsumentów- studentów, którzy uczą się na KUL lub są jego potencjalnymi studentami obowiązuje treść Uchwały Senatu KUL z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne. Jednocześnie każda osoba, która zechce podnieść swoje kwalifikacje i studiować na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologii jest zobowiązana do uiszczenia opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego. Należy zatem uznać, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów. Spełniona została zatem trzecia przesłanka warunkująca ocenę tej sprawy pod kątem art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad III

W punkcie III sentencji Prezes Urzędu nałożył na Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie kary pieniężne w wysokości:

1. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w 24 ust. 1 i 2 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji **karę pieniężną w wysokości: 30.607,00 zł** (słownie: **trzydzieści tysięcy sześćset siedem złotych**), płatną do budżetu Państwa.
2. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie II sentencji **karę pieniężną w wysokości: 107.123,00 zł** (słownie: **sto siedem tysięcy sto dwadzieścia trzy złote**), płatną do budżetu Państwa.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes

Urzędu ma kompetencje do ukarania przedsiębiorcy poprzez nałożenie na niego kary pieniężnej do wysokości 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeśli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. Artykuł 111 ustawy stanowi, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, należy w szczególności uwzględnić „okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.” W niniejszej sprawie, z uwagi na rodzaj i wagę przypisanego KUL zarzutu, Prezes Urzędu uznał, że uzasadnione jest nałożenie na KUL kary pieniężnej.

W roku 2009 KUL osiągnął przychód w wysokości xxx zł. Górna granica kary, jaką Prezes Urzędu mógł nałożyć na Przedsiębiorcę wynosi zatem xxx zł.

Uczelnia jako podmiot, którego zadaniem jest m. in. rozwój zawodowy oraz podnoszenie kwalifikacji uczestników studiów, a także kształtowanie ich osobowości, powinna dołożyć szczególnej staranności, by w kontaktach ze studentami- konsumentami postępować zgodnie z literą prawa, uwzględniając dobre obyczaje kupieckie oraz chroniąc słuszne interesy konsumentów. KUL świadczący usługi edukacyjne powinien mieć świadomość wiążących go regulacji ogólnych oraz branżowych i w oparciu o nie wykonywać swoją działalność.

KUL świadczący usługi edukacyjne, przy swobodnym dostępie do powszechnie obowiązujących regulacji prawnych (ogólnych i branżowych), orzecznictwa sądowego, decyzji Prezesa UOKiK, itp. ma obowiązek prowadzenia swojej działalności w sposób nienaruszający zbiorowych interesów konsumentów. Pomimo istnienia stosownych regulacji prawnych KUL stosuje postanowienie Uchwały Senatu KUL, które jest tożsame z postanowieniem wpisanym do Rejestru, a dodatkowo na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologii bezprawnie pobiera opłatę na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego, co świadczy o tym, że jest on świadomy bezprawności swojego działania i ponosi winę za swoje działania.

Jednocześnie należy stwierdzić, że praktyka stosowana przez KUL nosi znamiona długotrwałości. Praktyka polegająca na posługiwaniu się w kontaktach ze studentami-konsumentami Uchwałą Senatu KUL, zawierającą niedozwolone postanowienie umowne, stosowana jest od 1 października 2006 r. to jest od dnia wejścia w życie Uchwały. Natomiast praktyka polegająca na bezprawnym pobieraniu opłat na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego trwa od roku akademickiego 2003/2004, gdyż zgodnie z wyciągiem z protokołu posiedzenia Senatu Akademickiego KUL z dnia 26 czerwca 2003 r., począwszy od roku akademickiego 2003/2004 na Wydziale Teologii studia doktoranckie będą odpłatne.

1. W przedmiotowej sprawie negatywnie ocenione działanie Uczelni polegało na stosowaniu postanowienia § 8 Uchwały Senatu KUL z dnia 28 września 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne, które jest tożsame z postanowieniem wpisanym do Rejestru klauzul niedozwolonych.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód przedsiębiorcy osiągnięty w roku poprzedzającym rok nałożenia kary tj. xxx zł.

Odsetek określony w celu dalszego obliczania kary to xxx % przychodu przedsiębiorcy. Kwota uzyskana w wyniku przeprowadzonych obliczeń stanowi tzw. kwotę bazową, która wynosi w zaokrągleniu xxx zł.

Przedmiotowe postanowienie upoważnia Uczelnię do zatrzymania opłat uiszczonych przez

studentów w związku ze świadczonymi przez Uczelnię usługami edukacyjnymi nawet w przypadku, gdy student zostanie skreślony z listy studentów. Należy stwierdzić, iż stosowanie takiego postanowienia w kontaktach z konsumentami w sposób rażąco narusza ich interesy.

W sprawie nie stwierdzono obecności przesłanek łagodzących i obciążających.

Za naruszenie zakazu określonego w pkt I sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 30.607,00 zł, co stanowi około xxx% przychodu osiągniętego w 2009 roku.

Zdaniem Prezesa Urzędu, tak określona kara za poszczególne naruszenia spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest też jej walor wychowawczy, w tym wymiar ogólny, odstraszaający dla innych przedsiębiorców działających w branży przed podobnym naruszaniem słuszych interesów konsumentów.

Biorąc od uwagę powyższe kara pieniężna nałożona na Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

2. W przedmiotowej sprawie negatywnie ocenione działanie Uczelni polegało na bezprawnym pobieraniu opłat na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich na Wydziale Teologii, co jest sprzeczne z przepisami art. 195 ust. 8 ustawy Prawa o szkolnictwie wyższym.

Należy przyjąć, że naruszenie nastąpiło na etapie wykonywania kontraktu. Istotą naruszenia na etapie wykonywania kontraktu jest zachowanie przedsiębiorcy polegające na wykorzystaniu przewagi wynikającej z zawarcia kontraktu poprzez zniekształcenie wynikających z porządku prawnego praw i obowiązków stron kontraktu. Na tym etapie, gdy pomiędzy stronami istnieje kontrakt, konsument znajduje się niejako w pułapce wynikającej z zawartego kontraktu, co uniemożliwia mu swobodne podjęcie decyzji. W niniejszej sprawie studenci stacjonarnych studiów doktoranckich na Wydziale Teologii od III roku studiów byli zobowiązani do uiszczenia opłaty na częściowe pokrycie kosztów przewodu doktorskiego. Uczelnia stwierdziła, że studenci byli o tym informowani w momencie rozpoczęcia studiów, jednak nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających ten fakt. Po upływie dwóch lat nauki studenci byli zobowiązani do uiszczenia opłat, których pobieranie w ocenie Prezesa UOKiK jest bezprawne. Studenci studiów stacjonarnych na Wydziale Teologii, nie chcąc tracić dwóch lat nauki, znajdując się niejako w „pułapce”, prawdopodobnie godzili się na uiszczanie opłat niezgodnych z prawem.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód przedsiębiorcy osiągnięty w roku poprzedzającym rok nałożenia kary tj. kwota xxx zł.

Odsetek określony w celu dalszego obliczania kary to xxx% przychodu przedsiębiorcy. Kwota uzyskana w wyniku przeprowadzonych obliczeń stanowi tzw. kwotę bazową, która wynosi w zaokrągleniu xxx zł.

Znaczący wpływ na ustalenie wysokości kary mają okoliczności obciążające oraz łagodzące.

Przesłanką łagodzącą jest fakt zaniechania stosowania przez KUL stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w zakresie opisanym w pkt II sentencji Decyzji, z dniem 9 sierpnia 2010 r. Rektor KUL wydał Zarządzenie w sprawie zniesienia opłaty z tytułu

częściowego pokrycia kosztów przewodu doktorskiego na studiach doktoranckich w zakresie teologii, w którym znosi opłatę z tytułu częściowego pokrycia kosztów przewodu doktorskiego na stacjonarnych studiach doktoranckich w zakresie teologii na Wydziale Teologii. Wpływ przesłanki łagodzącej spowodował obniżenie kary pieniężnej o 30% tj. o xxx zł.

Nie stwierdzono istnienia przesłanek obciążających w niniejszej sprawie.

W niniejszej sprawie za naruszenie zakazu określonego w pkt II sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 107.123,00 zł, co stanowi około xxx% przychodu osiągniętego w 2009 roku.

Zdaniem Prezesa Urzędu, tak określona kara za poszczególne naruszenia spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest też jej walor wychowawczy, w tym wymiar ogólny, odstrasżający dla innych przedsiębiorców działających w branży przed podobnym naruszaniem słuszych interesów konsumentów.

Biorąc od uwagę powyższe kara pieniężna nałożona na Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Mając powyższe na względzie, orzeka się jak w sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Wobec powyższego orzeczono, jak na wstępie niniejszej decyzji.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia decyzji.

Otrzymuje:

**Radca prawny reprezentujący
Katolicki Uniwersytet Lubelski
Jana Pawła II
Al. Raclawickie 14
20-950 Lublin**

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Lublinie
Ewa Wiszniowska